

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ГЕОГРАФСКИ ФАКУЛТЕТ

Студентски трг 3/3
11000 Београд

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Извештај о урађеној докторској дисертацији кандидата Игора Тришића

Одлуком Наставно-научног већа на седници одржаној 20. фебруара ове године, именовани смо за чланове Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Мср Игора Тришића под насловом:

**„ПРИМЕНА POS МОДЕЛА У ИСПИТИВАЊУ ОДРЖИВОГ ТУРИЗМА
ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА ВОЈВОДИНЕ”**

После прегледа достављене дисертације и других пратећих материјала и разговора са Кандидатом, Комисија је сачинила следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. УВОД

1.1. Хронологија одобравања и израде дисертације

Мср Игор Тришић уписао је докторске студије на смеру Геонауке на Универзитету у Београду – Географском факултету 2021 године. До сада је положио све испите предвиђене наставним планом и програмом, са просечном оценом 9,86. Захтев за одобрење израде докторске дисертације мср Игор Тришић подноси Универзитету у Београду – Географском факултету у октобру 2021. године. Одлуком Наставно-научног већа Универзитета у Београду - Географског факултета од 26.10. 2023. године, формирана је Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације кандидата Игора Тришића, под називом „ПРИМЕНА POS МОДЕЛА У ИСПИТИВАЊУ ОДРЖИВОГ ТУРИЗМА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА ВОЈВОДИНЕ“.

Извештај о оцени научне заснованости теме докторске дисертације кандидата Игора Тришића усвојен је на седници Наставно-научног већа Универзитета у Београду – Географског факултета, одржаној 23. новембра 2023. године. Веће научних области правно-економских наука Универзитета у Београду дало је сагласност за израду

дисертације „ПРИМЕНА PoS МОДЕЛА У ИСПИТИВАЊУ ОДРЖИВОГ ТУРИЗМА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА ВОЈВОДИНЕ“, кандидата Игора Тришића, на седници одржаној 28. новембра 2023. године, и за менторе дисертације одредило др Сању Павловић, редовног професора Универзитета у Београду – Географског факултета, и Марију Белиј Радин, ванредног професора Универзитета у Београду – Географског факултета.

1.2. Научна област дисертације

Дисертација припада научној области Туризмологија, за коју је матичан Универзитет у Београду - Географски факултет. Ментори ове дисертације су др Сања Павловић, редовни професор Универзитета у Београду - Географског факултета, и Марија Белиј Радин, ванредни професор Универзитета у Београду - Географског факултета, које је одредило Веће правно-економских наука на горе поменутој седници.

1.3. Биографски подаци о кандидату

Игор Тришић рођен је 12.09.1974. године у Београду, где је завршио основну у Средњу угоститељско-туристичку школу.

Основне студије Туризма општи смер, завршио је 2008. године, на Универзитету у Новом Саду – Природно-математичком факултету - Департману за географију, туризам и хотелијерство, са оценом 10 (десет) на дипломском испиту. Одбраном мастер рада на тему „Друштвени и природни утицаји туристичког развоја“, 2009. године завршио је мастер академске студије. Године 2021. уписао је докторске студије на Универзитету у Београду - Географском факултету. До сада је положио све испите предвиђене наставним планом и програмом, са просечном оценом 9,86.

Игор Тришић је запослен као професор туристичке групе предмета у Средњој стручној школи „Васа Пелагић“ у Ковину, где ради од 2004. године. Био је ментор у бројним матурским и завршним радовима ученика. Од 2013. до 2017. године обављао је функцију директора ове установе. Године 2021. стиче звање педагошког саветника. Похађао је бројне семинаре из образовне праксе. Одлуком Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Националног просветног савета Републике Србије, изабран је за рецензента уџбеника за основне и средње школе из наставног предмета Географија. Члан је Српског географског друштва Београд и Међународне групе туристичких експерата - Balkan Network of Tourism Experts.

Области интересовања Игора Тришићау научном истраживању су: туризам и одрживи развој, туристичка географија, екогеографија, друштвена географија, заштита животне средине, управљање заштићеним подручјима, Програм Човек и Биосфера (UNESCO Programme: Man and Biosphere - MaB), угроженост флоре и фауне и утицаји туризма на окружење, значај угрожених врста за планирање и развој туристичких активности у заштићеним подручјима (Importance of protected natural areas and species - IUCN).

Аутор је и коаутор више од 60 научних радова објављених у различитим међународним и националним часописима и зборницима са међународних и националних научних скупова. Рецензент је већег броја радова објављених у различитим научним часописима: „Туристичко пословање“; Зборник радова Географског института „Јован Цвијић“ САНУ; „Sustainability“; „Environment, Development and Sustainability“; „Journal of Mountain Science“; „International Journal of Sociology and Social Policy“; „Journal of Destination Marketing & Management“; „Ecological Indicators“; „Journal

of Open Innovation“; „Highlights of Sustainability“; „Cogent Social Sciences“ и „Journal of Sustainable Forestry“.

Био је члан организационог одбора међународног научног скупа Универзитета у Београду - Географског факултета, под називом *Tradition and transformation of tourism as a spatial phenomenon*, који је одржан од 03. до 04. новембра 2022. године; и члан организационог одбора међународних научних скупова *Изазови савремене економије и друштва кроз призму зелене економије и одрживог развоја* - CESGED, одржаних од 27. до 30.04.2023. године, и од 25. до 28.04.2024. године у Новом Саду.

2. ОПИС ДИСЕРТАЦИЈЕ

Основни текст дисертације MSc Игора Тришића, под називом „ПРИМЕНА POS МОДЕЛА У ИСПИТИВАЊУ ОДРЖИВОГ ТУРИЗМА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА ВОЈВОДИНЕ”, написан је на 169 страна на српском језику, садржи 31 табелу, 12 картографских прилога, 21 графикон, 28 слика и 2 прилога. У изради дисертације коришћено је 253 библиографских јединица.

Структуру дисертације чини 6 логички повезаних поглавља:

1. УВОД (стр. 8–15)
2. ОДРЖИВИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА (стр. 16–40)
3. ТУРИСТИЧКО-ГЕОГРАФСКИ ПРИКАЗ ИСТРАЖИВАНОГ ПРОСТОРА (стр. 41–97)
4. ПРИМЕНА ИСТРАЖИВАЧКОГ МОДЕЛА (стр. 98–105)
5. РЕЗУЛТАТИ СА ДИСКУСИЈОМ (стр. 106–142)
6. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА (стр. 143–147)

2.2. Кратак приказ појединачних поглавља

У *Уводу* докторске дисертације након кратког уводног разматрања улоге заштићених подручја у одрживом развоју туризма, представљени су предмет и проблеми истраживања, просторни оквир истраживања, циљеви и задаци истраживања, методе истраживања, истраживачке хипотезе, фазе истраживања и очекивани научни допринос. Предмет истраживања везује се за потенцијале за развој одрживог туризма у 11 по структури различитих одабраних заштићених подручја АП Војводине. Представљени су један општи и четири посебна циља, пет задатака, 1 основна и 5 помоћних хипотеза, као и комбинација квалитативних и квантитативних научних метода. У последњем делу овог поглавља разматран је очекивани научни допринос овог истраживања. Научни допринос овог истраживања јесте да се бројним истраживачима пружи на експертским основама утемељене информације о одрживом развоју туризма у заштићеним подручјима Војводине, које могу послужити у испитивању одрживог туризма у другим заштићеним подручјима Србије и региона.

У поглављу *Одрживи развој туризма* разматрани су историјски развој и концепт одрживог туризма, циљеви и принципи одрживог туризма, кључни изазови за остваривање концепта одрживог туризма, одрживи туризам заштићених подручја и веза са досадашњим истраживањима одрживог туризма. Аутор наводи да концепт одрживог развоја туризма подразумева окружење у којем су у међусобној хармонији еколошки, социјални, културни и економски циљеви, у мери у којој је то објективно могуће. Он је овде описан као основни део бројних привредних и непривредних грана, међу којима је и туризам, који је постао уско везан за одрживо коришћење ресурса. Између осталог, истиче се да развој туризма искључиво зависи од природних и друштвених ресурса у туристичким дестинацијама, који чине основу одрживог туристичког привређивања. У овом поглављу се наводе и различите дефиниције одрживог туризма усвојене од стране релевантних туристичких експерата и организација попут Светске туристичке организације (UNWTO), Уједињених нација, Међународне уније за заштиту природе (IUCN). Поменуте дефиниције, генерално гледано, наводе да је одрживи туризам процес који тежи минимизирању негативних утицаја на окружење и настоји да сачува ресурсе за будуће кориснике и генерације. У овом поглављу се наводи релативно широка структура изазова, као што су: разумевање утицаја на животну средину, уважавање културног интегритета, економски изазови и финансијска решења, разматрање проблема прекомерног развоја туризма, промоција еколошке заштите, одрживо коришћење ресурса, ангажовање и јачање локалне заједнице, улога образовања и јачања еколошке свести. Као важан део овог поглавља издваја се анализа одрживих утицаја туризма у дестинацијама са осетљивим екосистемима широм света, кроз бројне студије случаја и примере добре праксе.

У поглављу *Туристичко-географски приказ истраживаног подручја* наведени су критеријуми који су послужили одабиру истраживаних подручја, и описане су природне и друштвене карактеристике и туристички потенцијали 11 заштићених подручја Војводине. Поред наведеног, ово поглавље садржи и анализу резултата примене индикатора одрживог туризма у подручју истраживања. За испитивање утицаја одрживог туризма одабрано је 11 заштићених подручја – просторних целина (од укупно 34 у АП Војводини) у којима се реализују одређени облици туристичких активности, и у којима се може испитивати утицај одрживог туризма на локално становништво и посетиоце. То су подручја без строгих природних резервата, споменика природе и места од историјског значаја, за које је познато да у њима нису дозвољене или нису могуће туристичке активности. За предмет анализе одрживог туризма одабрана су следећа подручја:

- 1 национални парк – Фрушка гора;
- 7 специјалних резервата природе – Делиблатска пашчара, Обедска бара, Засавица, Карађорђево, Ковиљско-петроварадински рит, Краљевац и Тителски брег;
- 3 парка природе – Палић, Русанда и Поњавица.

Критеријуми који су послужили у одабиру подручја за истраживање јесу степен развијености туризма и расположивост природних и друштвених фактора који утичу на развој туризма у овим дестинацијама. Оно што је карактеристично за одабрана подручја јесте развијеност туризма и расположивост природних и друштвених туристичких атракција које карактеришу ове дестинације и омогућавају развој различитих одрживих облика туризма. Поред тога основне одлике ових подручја су: положај, специфични облици рељефа, постојање влажних станишта или других хидрографских потенцијала, раритетна ендемична или угрожена флора и фауна, значајни национални и међународни статуси заштите подручја, туристичка инфраструктура и могућност њеног развоја,

капацитети за развој специфичних облика туризма, инфраструктура и друге карактеристике. Одабрана подручја представљају репрезентативан узорак за анализу јер у оквиру ових дестинација постоје значајни фактори развоја туризма који могу утицати на функцију ових подручја у одрживом туристичком развоју. Критеријуми који су послужили одабиру заштићених подручја за испитивање стања и перспективе одрживог развоја туризма класификовани су у три димензије: физичко-географске, социо-културне и економске карактеристике. Одабрани индикатори су прилагођени утврђивању нивоа развијености туризма, врсти утицаја и притисака, те утврђивању општег стања одрживог развоја туризма у одабраним заштићеним подручјима Војводине. У овом делу истраживања описани су резултати примене 37 индикатора од којих 6 представљају негативне индикаторе одрживог туризма, односно потенцијалне претње за заштићена подручја. Одрживи развој туризма у посматраним заштићеним подручјима базира се на постојећим/присутним позитивним факторима, а најважнији су: повољан географски положај, регулисан национални и међународни статус заштите, хидрографски потенцијали, постојање етно-села или насеља, присутност ендемичних биљних врста, културна баштина и друге етно-социјалне вредности становништва.

Поглавље *Примена истраживачког модела* садржи опис модела Призме одрживости (PoS – *Prism of Sustainability*) и значај његове примене у испитивању одрживог туризма заштићених подручја. Наводи се да је овај модел истраживања заснован на испитивању стања одрживог туризма, односно испитивању утицаја одрживог туризма прилагођен карактеристикама одабраних заштићених подручја Војводине. Представници локалне заједнице изјашњавали су се о факторима који утичу на одрживи развој туризма заштићених подручја кроз различите тврдње груписане у четири димензије: еколошку, економску, социо-културну и институционалну димензију одрживости. Еколошка димензија садржи 3 тврдње, економска димензија 5 тврдњи, социо-културна димензија 5, а институционална димензија одрживости садржи 4 тврдње. Поред наведених тврдњи, модел истраживања је укључио и прикупљање ставова испитаника у вези са задовољством одрживим туризмом кроз 4 дефинисане тврдње задовољства. Коришћење овако конципираног PoS истраживачког модела у испитивању одрживог туризма у заштићеним подручјима, допринело је валидној оцени и одређивању стања одрживог туризма у овим просторним обухватима. Поред тога, у овом поглављу су описани инструменти за прикупљање података и структура узорка према географском пореклу. Узорак чини 6.007 испитаника бираних методом случајног узорка, који су анкетирани у личном контакту и уз помоћ електронског упитника.

Поглавље *Резултати истраживања са дискусијом* презентује анализирани и добијене резултате након примене методолошких и статистичких инструмената који су детаљно описани. Поред тога што се ово поглавље ослања на приказ резултата истраживања, укључена је и дискусија добијених резултата. У склопу дискусије извршена је упоредна анализа са раније објављеним резултатима. За статистичку анализу података коришћен је програм SPSS IBM Statistics 25.0. Провера поузданости скала вршена је Кронбаховим алфа (Cronbach's Alpha) коефицијентом, провера адекватности узорковања Кајзер-Мајер-Олкиновом (КМО) мером адекватности и Бартлетовим тестом сферичности (Bartlett's Test of Sphericity). Статистичка обрада података вршена је дескриптивном и аналитичком методом. Да би се проверио утицај туризма заштићених подручја Војводине на одрживи туристички развој (хипотеза - X_1), као и појединачни утицаји ($X_{1.1}$, $X_{1.2}$, $X_{1.3}$ ...), примењена је проста линеарна регресија и упоредна анализа добијених резултата из свих узорака. Узајамна повезаност испитаних варијабли тестирана је корелационом анализом. Да би се тестирале разлике у исказаним одговорима, коришћени су Т-тест и анализа варијансе (ANOVA). Међусобне

повезаности димензија одрживог туризма и задовољства становништва (испитаника) испитане су простом (једноструком) и вишеструком регресионом анализом. Провера нормалности расподеле података вршена је Колмогоров-Смирнов-им тестом (Kolmogorov-Smirnov Test). Све варијабле немају нормалну дистрибуцију, због чега је за испитивање међусобне повезаности коришћен непараметријски Спирманов коефицијент корелације. Применом просте и вишеструке регресионе анализе, у којој је садржана корелација између одговарајућих варијабли, потврђена је основна и пет помоћних хипотеза. На основу приказаних резултата истраживања у овом поглављу, може се закључити да одрживи туризам заштићених подручја АП Војводине позитивно утиче на задовољство локалног становништва, што је представљало главну хипотезу.

Закључна разматрања поред сажетка тестираних хипотеза обухватају приказ теоријских доприноса и практичних импликација резултата истраживања дисертације, као и извесна ограничења и предлоге за правце будућих истраживања. Еколошка и социо-културна одрживост су од стране испитаника оцењене као најзначајније димензије одрживости, односно димензије које у највећој мери доприносе одрживом туризму. То би значило да су еколошки и социо-културни фактори примарни у овим дестинацијама. Кандидат Тришић наводи се да се овај податак може искористити приликом планирања и развоја специфичних облика туризма, као што су едукативни туризам, екотуризам, авантуристички туризам, рурални туризам, здравствени, спортски, манифестациони, културни туризам, односно облици туризма засновани на природним и социо-културним атракцијама. За очување заштићених подручја најзначајнији је развој туризма утемељен на природи (nature-based), са еколошким и одрживим компонентама. Као део закључних разматрања наглашава се важност улоге локалног становништва у заштити подручја и управљању туристичким активностима, као и креирању имица дестинације.

3. ОЦЕНА ДИСЕРТАЦИЈЕ

3.1. Савременост и оригиналност

Савременост ове дисертације проистиче из чињенице да је концепт одрживог развоја туризма, заснован на принципима еколошке, социо-културне, економске и институционалне одрживости, у највећој мери могуће имплементирати у заштићеним подручјима природе. У складу са тим, кандидат се у овом раду фокусирао на испитивање одрживог туризма заштићених подручја АП Војводине и његов утицај на локално становништво. Заштићена подручја АП Војводине су простори значајни за очување биљног и животињског света са једне, и привлачни су за туристе као значајне кориснике простора са друге стране. Значај и оригиналност односне дисертације огледа се у томе да досадашња истраживања у домену одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима наше земље, укључујући Војводину, нису узимала у обзир комплексност принципа одрживог развоја туризма и интегрално сагледавање његових утицаја на локалном становништво. Мерење утицаја еколошке, економске, социо-културне и институционалне димензије одрживог развоја туризма, може се испитати уз помоћ перципираних ставова локалног становништва о димензијама одрживости. У намери да целовито испита поменуте утицаје на ниво задовољства локалног становништва одрживим туризмом, кандидат Тришић је применио PoS модел истраживања, који сублимира еколошке, економске, социо-културне и институционалне димензије одрживости, истовремено користећи резултате и искуства примене поменутог модела у

истраживањима у институцијама Европске уније и Уједињених Нација У спровођењу овог научног истраживања кандидат је уважио савремена теоријска знања из домена одрживог развоја туризма, актуелне тржишне трендове и искуства добре праксе развоја одрживог туризма у заштићеним подручјима, водећи рачуна да ефекте и утицаје одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима Војводине сагледава у контексту положаја, ставова и улоге локалног становништва у заштити наведених подручја и управљању туристичким активностима на датом простору.

На основу Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду и налаза у извештају из програма *iThenticate* којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације „ПРИМЕНА POS МОДЕЛА У ИСПИТИВАЊУ ОДРЖИВОГ ТУРИЗМА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА ВОЈВОДИНЕ”, аутора Игора Тришића, потврђена је оригиналност ове докторске дисертације.

3.2. Осврт на референтну и коришћену литературу

Обим и квалитет презентованих библиографских јединица су у складу са научним приступом и постављеним циљевима и задацима истраживања. Раније је већ поменуто да је у раду коришћен импозантан број библиографских јединица што кореспондира са трендовима у савременим научним истраживањима. При избору обима и квалитета коришћених извора литературе показан је висок степен научне и стручне зрелости, самосталности и актуелности. У раду је коришћена и инострана и домаћа литература. Разумљиво је коришћење обимне литературе са енглеског говорног подручја, јер су се релевантни инострани аутори у великој мери бавили проблематиком одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима, што је и предмет ове дисертације. Литература са енглеског говорног подручја је у највећој мери коришћена у постављању теоријско-методолошке основе истраживања. Домаћи извори литературе послужили су као валидна основа за целовито сагледавање досадашњих резултата и проблема одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима наше земље, са посебним акцентом на резултатима досадашњих истраживања односне проблематике у заштићеним подручјима Војводине. Највећи део коришћених библиографских јединица је објављен у последњих десетак година што потврђује њену несумњиву актуелност. Коришћена је литература практично свих водећих иностраних и домаћих аутора који се баве проблемима истраживања у дисертацији.

3.3. Опис и адекватност примењених научних метода

Научне методе које су коришћене у овој дисертацији повезане су са постављеним задацима истраживања, при чему посебан значај имају мултидисциплинарни туризмолошки приступ, модел истраживања – *Призма одрживости (Prism of Sustainability - PoS)*, анкетно истраживање и прецизне статистичке методе у обради података добијених путем анкетних упитника.

Анкетно истраживање је основни метод коришћен за прикупљања података у овој дисертацији, заснован на примени Ликертове скале за оцену истраживаних фактора. Обрада прикупљених података у циљу тестирања постављених хипотеза спроведена је применом статистичког метода у програмима *SPSS* и *RStudio*, при чему, поред примене основних и помоћних статистичких процедура, посебно треба издвојити моделовање структурних једначина (енгл. *structural equation modeling – SEM*). За статистичку анализу података коришћен је програм *SPSS IBM Statistics 25.0*. Провера поузданости

скала вршена је Кронбаховим алфа (Cronbach's Alpha) коефицијентом, провера адекватности узорковања Кајзер-Мајер-Олкиновом (КМО) мером адекватности и Бартлетовим тестом сферичности (Bartlett's Test of Sphericity).

PoS (Prism of Sustainability) модел истраживања је коришћен у институцијама Европске уније и Уједињених Нација, у истраживањима одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима Европе и других делова света. У тим истраживањима PoS модел је примењен у испитивању еколошке, економске, социо-културне и институционалне одрживости и утицаја одрживог туризма на задовољство локалног становништва.

Конципиран модел истраживања – *Призма одрживости (Prism of Sustainability - PoS)* у овом раду прилагођен је испитивању стања одрживог туризма у одабраним заштићеним подручјима Војводине, односно испитивању утицаја одрживог туризма одабраних заштићених подручја на задовољство локалног становништва. Представници локалне заједнице су се изјашњавали о факторима који утичу на одрживи развој туризма заштићених подручја, груписаних у четири димензије: еколошку, економску, социо-културну и институционалну димензију одрживости.

3.4. Применљивост остварених резултата

Истраживачки модел и емпиријски резултати овог комплексног истраживања доприносе туристичкој теорији и пракси на два начина: у погледу даљег развоја теорије туризмолошких истраживања везаних за концепт одрживог развоја туризма као облика и начина развоја ове делатности, који је широко прихваћен у свету и у Србији; као и у домену управљања туризмом у заштићеним подручјима наше земље, са посебним акцентом на оним подручјима које се налазе у Војводини. Научни допринос докторске дисертације је у томе што пружа научно поткрепљене податке о могућностима одрживог развоја туристичке делатности, до сада оствареним резултатима туристичког привређивања у овом домену, као и перспективама одрживог туризма у склопу интегралне туристичке понуде Србије.

Истраживања на терену и анализа добијених података, послужили су као основа за креирање адекватних смерница за тржишно прилагођавање туристичке понуде заштићених подручја Војводине, процену могућности повећања туристичких резултата, и оцену важности улоге и ефеката туризма, како постојећих заштићених подручја тако и природних добара која ће се ставити под државну заштиту у наредном периоду.

Дисертација поседује и наглашен апликативни карактер, с обзиром на то да су резултати истраживања дали значајан допринос дефинисању места и улоге одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима у укупном развоју туризма Србије, истовремено пружајући релевантне и научно утемељене предлоге за туристичку валоризацију хетерогеног мотивског потенцијала наше земље.

Резултати научних истраживања се огледају и у креирању јасних смерница и упутстава за рад низа интересних партнера инволвираних у одрживи развој у заштићеним подручјима АП Војводине али и Србије у целини, као што су туристичке агенције, хотелијери и остали сегменти туристичке привреде, затим државни органи, стручне и образовне институције, установе културе и уметности, невладине организације и локално становништво. Овде се посебно мисли на допринос резултата истраживања у домену правилног позиционирања туристичке понуде заштићених подручја на туристичком тржишту.

3.5. Оцена достигнутих способности кандидата за самостални научни рад

На основу прегледа дисертације мср Игора Тришића, може се тврдити да се ради о оригиналном научно-истраживачком раду написаном по свим стандардима који су прописани и уобичајени за овакву врсту научних радова. С обзиром на то, и чињеницу да је кандидат до сада објавио завидан број научних радова који се баве изучавањем туризмoлошке теорије и праксе, са акцентом на одрживом развоју туризма, хетерогеним аспектима и димензијама оваквог концепта развоја, међусобном односу туриста, са једне, и домицилног становништва атрактивних дестинација, као што су заштићена подручја, са друге стране, као и научно усавршавање и рад кандидата у складу са темом дисертације, сматрамо да је њеном успешном израдом потврђено да мср Игор Тришић поседује потребну способност, знање и зрелост, и да се може самостално бавити научним радом у оквиру ове комплексне материје.

4. ОСТВАРЕНИ НАУЧНИ ДОПРИНОС

4.1. Приказ остварених научних доприноса

- Истраживачки модел и емпиријски резултати ове докторске дисертације доприносе унапређењу туризмoлошке теорије и праксе одрживог развоја туризма на два начина: у погледу даље надградње теорија истраживања одрживог развоја туризма, целовитом сагледавању и тумачењу хетерогених утицаја одрживог туризма на локално становништво заштићених подручја АП Војводине и Србије у целини.
- Истраживања на терену и анализа добијених података, сублимирана су у виду израде конкретних и реалних смерница за тржишно прилагођавање туристичке понуде заштићених подручја Војводине и наше државе у целини, процене могућности повећања овог облика туристичког промета, и оцене важности улоге и ефеката чинилаца на основу којих се усмерава на туристичка тражња ка овим дестинацијама.
- Резултати истраживања имају, не само научни, него и апликативни карактер, с обзиром на то да су на адекватан и целовит начин дефинисали место и улогу одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима Војводине у укупном туристичком промету наше земље. При томе је јасно истакнуто да управљање туризмом у поменутих подручјима изискује софистициран приступ који ће целовито сагледавати хетерогене аспекте одрживог развоја туризма, који укључује еколошку, социо-културну, економску и институционалну димензију, као и задовољство туриста и локалног становништва.
- Резултати до којих се дошло у овој дисертацији могу бити од велике користи свим релевантним стејхолдерима у области развоја одрживог туризма, а нарочито организаторима понуде у оним заштићеним подручјима природе које тек излазе на туристичко тржиште, као и менаџерима заштићених подручја која до сада нису успеле да анимирају значајнију туристичку тражњу.

4.2. Критичка анализа резултата истраживања

У досадашњем периоду било је парцијалних истраживања посвећених проблематици одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима природе у Србији, укључујући и заштићена подручја АП Војводине, али је чињеница да одрживи развој туризам није био предмет целовитог туризмoлошког истраживања, нити се у ранијем периоду довољно пажње посвећивало целовитом испитивању свих димензија

одрживости, које укључују еколошку, социо-културну, економску и институционалну димензију.

У спроведеном истраживању је јасно закључено да су *еколошка и социо-културна одрживост* најзначајније димензије одрживости, односно димензије које у највећој мери доприносе одрживом туризму. То би значило да су еколошки и социо-културни фактори примарни у заштићеним подручјима природе као туристичким дестинацијама. Други битан закључак који проистиче из ове дисертације односи се на важност улоге локалног становништва у очувању заштићених подручја, управљању туристичким активностима и креирању имиџа на туристичком тржишту. Поменуће закључке до којих је дошао кандидат у конкретном истраживању неопходно је користити приликом планирања и развоја специфичних облика туризма, као што су едукативни туризам, екотуризам, авантуристички туризам, рурални туризам, манифестациони, културни, односно облици туризма засновани на природним и социо-културним атракцијама.

Велики број заштићених подручја у Војводини и нашој земљи у целини, упркос атрактивним природним и антропогеним туристичким мотивима не успева да привуче значајнији број туриста и повећа ниво задовољства локалног становништва. Због тога, резултати ове дисертације могу помоћи заштићеним подручјима природе да унапреде своју понуду и произведу адекватан ниво задовољства локалног становништва.

4.3. Верификација научних доприноса

- Радови који су резултат истраживања у оквиру докторске дисертације

Категорија М14

1. Štetić, S., Šimičević, D., Aksentijević, J. & Trišić, I. (2020). Mobile apps as a tool for destination management - case study of Belgrade. In: V. Bevanda & S. Štetić (Eds.), *Modern Management Tools and Economy of Tourism Sector in Present Era*, 569-584. <https://dx.doi.org/10.31410/tmt.2020.569>
2. Štetić, S., Trišić, I. & Nedelcu, A. (2020). Sustainability of tourism development in rural and mountain areas in Eastern Serbia. In: D. Kala, & S.C. Bagri (Eds.), *Global opportunities and challenges for rural and mountain tourism* (pp.190-206). Hershey, PA: IGI Global. ISBN 13: 9781799813026, doi: <https://doi.org/10.4018/978-1-7998-1302-6>
3. Štetić, S. & Trišić, I. (2019). The importance of ecotourism for the development of tourism destination – a case study of the Special Nature Reserve "Meadows of Great Bustard", Vojvodina. In V. Bevanda & S. Štetić (Eds.), *Modern Management Tools and Economy of Tourism Sector in Present Era* (pp. 323-339). <https://doi.org/10.31410/tmt.2019.323> ISBN 978-86-80194-29-5; ISSN 2683-5673, (WOS – Master Book List).
4. Trišić, I. & Arsenov-Bojović, V. (2018). The role of MICE industry in tourism development. In *Thematic proceedings II, 3rd International Scientific Conference - Tourism in function of development of the Republic of Serbia* (275-293). Vrnjačka Banja: University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja.

5. Štetić, S. & Trišić, I. (2018). Strengthening the tourism offer – case study of Braničevo District. In *3rd International Thematic Monograph – Thematic Proceedings, Modern Management Tools and Economy of Tourism Sector in Present Era* (637-650). Belgrade: Association of Economists and Managers of the Balkans in cooperation with the Faculty of Tourism and Hospitality,

Kategorija M22

6. Trišić, I., Stanić Jovanović, S., Štetić, S., Nechita, F. & Candrea, A.N. (2023). Satisfaction with sustainable tourism – a case of the Special Nature Reserve "Meadows of Great Bustard", Vojvodina Province. *Land*, 12(8), 1511. <https://doi.org/10.3390/land12081511>
7. Trišić, I., Milojković, D., Ristić, V., Nechita, F., Maksin, M., Štetić, S. & Candrea, A.N. (2023). Sustainable tourism of Important Plant Areas (IPAs)—a case of three protected areas of Vojvodina Province. *Land*, 12(7), 1278. <http://dx.doi.org/10.3390/land12071278>
8. Trišić, I., Nechita, F., Ristić, V., Štetić, S., Maksin, M. & Atudorei, I.A. (2023). Sustainable tourism in protected areas—the case of the Vršac Mountains Outstanding Natural Landscape, Vojvodina Province (Northern Serbia). *Sustainability*, 15(10), 7760. <https://doi.org/10.3390/su15107760>
9. Trišić, I., Nechita, F., Milojković, D. & Štetić, S. (2023). Sustainable tourism in protected areas – application of the Prism of Sustainability model. *Sustainability*, 15(6), 5148. <https://doi.org/10.3390/su15065148>
10. Trišić, I., Privitera, D., Ristić, V., Štetić, S., Milojković, D. & Maksin, M. (2023). Protected areas in the function of sustainable tourism development – a case of Deliblato Sands Special Nature Reserve, Vojvodina Province. *Land*, 12(2), 487. <https://doi.org/10.3390/land12020487>
11. Trišić, I., Privitera, D., Štetić, S., Genov, G. & Stanić Jovanović, S. (2022). Sustainable tourism in protected area - a case of Fruška Gora National Park, Vojvodina (Northern Serbia). *Sustainability*, 14(21), 14548. <https://doi.org/10.3390/su142114548>
12. Trišić, I., Privitera, D., Štetić, S., Petrović, M., Radovanović, M., Maksin, M., Šimičević, D., Stanić Jovanović, S. & Lukić, D. (2022). Sustainable tourism to the part of Transboundary UNESCO Biosphere Reserve "Mura-Drava-Danube". A case of Serbia, Croatia and Hungary. *Sustainability*, 14(10), 1006. <http://dx.doi.org/10.3390/su14106006>
13. Trišić, I., Štetić, S., Privitera, D., Petrović, M., Vujović, S., Jovanović, Z. & Kalinić, M. (2021). Perspectives on sustainable tourism development in the hotel industry – a case study from Southern Europe. *Sustainability*, 13(10), 5563. <https://doi.org/10.3390/su13105563>
14. Trišić, I., Štetić, S., Privitera, D. & Nedelcu, A. (2020). Wine routes in Vojvodina Province, Northern Serbia: A tool for sustainable tourism development. *Sustainability*, 12(1), 82. <https://doi.org/10.3390/su12010082>

Kategorija M23

15. Petrović, M.D., Ledesma, E., Štetić, S., **Trišić, I.** & Radovanović, M.M. (2022). Lessons learned from historical development and modern practice of marketplaces – focus on the Serbian capital city. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 42(7/8), 675-695. <https://doi.org/10.1108/IJSSP-10-2021-0269>
16. **Trišić, I.** (2021). The function of protected natural areas of the Vojvodina Province in sustainable tourism development. *Teme*, XLV(1), 315-330. <https://doi.org/10.22190/TEME200129017T>

Категорија M24

17. Štetić, S., **Trišić, I.** & Privitera, D. (2023). The role of professional modules in secondary vocational schools for the selection of the field of colleges. *Journal of the Geographical Institute "Jovan Cvijić" SASA*, 73(2), 269-277. <https://doi.org/10.2298/IJGI2302269S>
18. **Trišić, I.**, Štetić, S. & Vujović, S. (2021). The importance of green procurement and responsible economy for sustainable tourism development: Hospitality of Serbia. *Ekonomika preduzeća*, 69(7-8), 450-459. <https://doi.org/10.5937/EKOPRE2108450T>
19. **Trišić, I.**, Štetić, S., Maksin, M. & Blešić, I. (2021). Perception and satisfaction of residents with the impact of the protected area on sustainable tourism: The case of Deliblatska Peščara Special Nature Reserve, Serbia. *Geographica Pannonica*, 25(4), 317-325. <https://doi.org/10.5937/gp25-33196>
20. **Trišić, I.**, Štetić, S. & Privitera, D. (2021). The importance of nature-based tourism for sustainable development – a report from the selected biosphere reserve. *Journal of the Geographical Institute "Jovan Cvijić" SASA*, 71(2), 203-209. <https://doi.org/10.2298/IJGI2102203T>
21. **Trišić, I.**, Štetić, S. & Maksin, M. (2020). The significance of protected natural areas for the tourism of the Vojvodina Province (Northern Serbia) – relevant factors analysis of the sustainable tourism development. *Spatium*, 43, 1-7. <https://doi.org/10.2298/SPAT2043001T>
22. Kristić, V., Đuradević, M. & **Trišić, I.** (2020). The impact of complementary medicine on sustainable tourism development through event and nature-based tourism. *Economics of Agriculture*, 67(2), 377-390. <https://doi.org/10.5937/ekoPolj2002377K>
23. Štetić, S., **Trišić, I.** & Nedelcu, A. (2019). Natural potentials of significance for the sustainable tourism development – the focus on the special nature reserve. *Journal of the Geographical Institute "Jovan Cvijić" SASA*, 69(3), 279-287. <https://doi.org/10.2298/IJGI1903279S>
24. **Trišić, I.**, Štetić, S. & Krstić, V. (2018). Possibilities to prevent negative environmental impacts. *Economics of Agriculture*, 65(4), 1599-1614. <https://doi.org/10.5937/ekopolj1804599t>

Категорија M33

25. Štetić, S., Nechita, F. & **Trišić, I.** (2023). Tourism destinations sustainability - protected areas case. *IRASA International Scientific Conference, Science, education*,

- technology and innovation seti v 2023*, 72-81. Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-81512-11-1
26. Štetić, S. & **Trišić, I.** (2022). Crises and innovations in tourism - development of creative tourism. *PaKSoM 2022, Proceedings of the 4th Virtual International Conference Path to a Knowledge Society - Managing Risks and Innovation*, 373-380. Niš, Serbia. ISBN: 978-86-82602-00-2
  27. Štetić, S. & **Trišić, I.** (2021). Knowledge management - the route of tourism development in the post-covid period. *PaKSoM 2021, Proceedings of the 3rd Virtual International Conference Path to a Knowledge Society - Managing Risks and Innovation*, 405-411. Niš, Serbia. ISBN: 978-86-80593-72-2
  28. Štetić, S. & **Trišić, I.** (2019). Sustainable tourism development through specific forms of tourism in the example of tourism events. *Challenges of Tourism and Business Logistics in the 21st Century „ISCBTL 2019“, 2nd International Scientific Conference*, 33-39. Štip, North Macedonia.
  29. **Trišić, I.** & Kostić, M. (2018). Značaj zaštićenih prirodnih područja za razvoj turističke destinacije. *Book of Proceedings, Hotelplan 2018, 7th International Congress. College of Hotel Management*, Belgrade, 414-424. ISBN 978-86-60060-09-1.
  30. Štetić, S. & **Trišić, I.** (2018). Uticaj turizma na vodne resurse. *Conference Proceedings EnE18: Nature protection-Nature-Responsive Development, EnE 2018*, 100-105. ISBN 978-86-89961-07-2
  31. **Trišić, I.** & Gajić, B. (2013). Turizam i ljudski resursi. *Congress Proceedings, Hotelplan 2013, 5th International Biennial Congress*, 543-550. ISSN 1451-5113.

Категорија М34

32. Štetić, S., Privitera, D. & **Trišić, I.** (2022). Influence of professional subjects in secondary schools for the selection of higher education institutions in the field of tourism. *Tradition and transformation of tourism as a spatial phenomenon, Book of abstract*, pp. 99, Belgrade.
33. Privitera, D., Štetić, S. & **Trišić, I.** (2022). Attracting tourists. Visual emotions and wellbeing generation visiting food markets. *Tradition and transformation of tourism as a spatial phenomenon, Book of abstract*, pp. 88, Belgrade.
34. **Trišić, I.** (2022). Perspective of creative tourism development. *Tradition and transformation of tourism as a spatial phenomenon, Book of abstract*, pp. 105, Belgrade.
35. Štetić, S., **Trišić, I.** & Gvozden, I. (2021). Ekoturizam Specijalnog rezervata prirode „Deliblatska peščara“ u uslovima pandemije COVID 19. *Uticaj COVID 19 na ekonomiju i životnu sredinu u eri četvrte industrijske revolucije, Book of Abstract*.
36. Štetić, S., Ostojić, M. & **Trišić, I.** (2021). The importance of voluntarism for sustainable development of event tourism. *9th International conference on tourism and sustainable development, Book of Abstracts*, 34-35.
37. Štetić, S. & **Trišić, I.** (2019). Sustainable tourism development of rural destinations in the Danube region of Serbia. *International Scientific Conference „Danube-River of Cooperation“, Book of Abstracts*, 8. Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-82825-20-3.

38. Štetić, S. **Trišić, I.**, & Nedelcu, A. (2019). Sustainable tourism development through specific product - wine routes of Vojvodina. *Proceedings of the International Conference "Information Society and Sustainable Development" - ISSD 2019*, 220-223. ISBN 978-973-144-889-3.
39. **Trišić, I.** (2018). Sustainable tourism management of Special Nature Reserve "Deliblatska Peščara". *Book of Abstracts, International Scientific and Expert Conference Economic Development and Competitiveness of European Countries: Achievements – Challenges – Opportunities*, 160-163. ISBN 978-86-7203-144-7.

Kategorija M51

40. Štetić, S., **Trišić, I.** & Gvozden, I. (2021). Ekoturizam specijalnog rezervata prirode „Deliblatska peščara“ u uslovima pandemije COVID-19. *Ecologica*, 28(102), 208-214. <https://doi.org/10.18485/ecologica.2021.28.102.10>
41. **Trišić, I.** (2020). Natural resources for the nature-based tourism development of the Vojvodina Province. *Hotel and Tourism Management*, 8(2), 101-112. <https://doi.org/10.5937/menhottur2002101T>
42. **Trišić, I.** (2020). Using indicators to assess sustainable tourism development – The case of protected natural areas of Vojvodina (Northern Serbia). *Turizam*, 24(4), 178-193. <https://doi.org/10.5937/turizam24-26080>
43. Štetić, S. & **Trišić, I.** (2020). Prirodni resursi za razvoj ekoturizma Specijalnog rezervata prirode „Obedska Bara“. *Ecologica*, 24(98), 224-231.
44. Štetić, S. & **Trišić, I.** (2020). Srednjovekovni manastiri Srbije – neiskorišćeno bogatstvo održivog turističkog razvoja. *Kultura*, 166, 365-379. <https://doi.org/10.5937/kultura2066365S>
45. **Trišić, I.** & Štetić, S. (2019). Uticaj etičkih kodeksa na svakodnevni razvoj kulture ponašanja u turizmu. *Kultura*, 162, 121-135. <https://doi.org/10.5937/kultura1962121t>

Kategorija M52

46. **Trišić, I.** (2022). Predeo izuzetnih odlika „Vršačke planine“ u funkciji razvoja turizma. *Turističko poslovanje*, 29, 37-45. <https://doi.org/10.5937/turpos0-37377>
47. Štetić, S., Ostojić, M. & **Trišić, I.** (2021). The importance of voluntarism for sustainable development of event tourism. *QUAESTUS Multidisciplinary Research Journal*, 18, 10-27. ISSN-L 2285 – 424X
48. **Trišić, I.** (2019). International status of area protection in the function of sustainable tourism development of the Republic of Serbia. *Central European Journal of Geography and Sustainable Development*, 1(2), 73-80. ISSN 2668-4322.
49. **Trišić, I.** (2019). Značaj vlažnih staništa za održivi turizam AP Vojvodine. *Turističko poslovanje*, 23, 29-41. <https://doi.org/10.5937/turpos0-22024>

50. Milićević, S. & **Trišić, I.** (2019). Ekonomski i socio-kulturni efekti razvoja turizma u turističkim destinacijama. *Megatrend revija*, 16(2), 21-38. <https://doi.org/10.5937/MegRev1902021M> ISSN 1820-3159.
51. Štetić, S. & **Trišić, I.** (2019). The risks of global warming and sea level rise to sustainable tourism development. *QUAESTUS Multidisciplinary Research Journal*, 14, 226-241. ISSN-L 2285-424X, ISSN online 2343-8134.
52. Štetić, S. & **Trišić, I.** (2019). Use of natural tourism potentials for sustainable development in the Special Nature Reserve "Koviljsko-Petrovaradinski Rit" Vojvodina (Northern Serbia). *Central European Journal of Geography and Sustainable Development (CEJGSD)*, 1(1), 3-12. ISSN 2668-4322.
53. **Trišić, I.** (2018). Ciljevi održivog turističkog razvoja i upravljanja u Nacionalnom parku „Fruška Gora“. *Turističko poslovanje*, 22, 5-17. <https://doi.org/10.5937/turpos1822005t>
54. **Trišić, I.** (2017). Etnosocijalne turističke vrednosti Braničevskog okruga. *Hotel and Tourism Management*, 5(2), 51-60.

Kategorija M53

55. **Trišić, I.** (2019). Opportunities for sustainable tourism development and nature conservation in Special Nature Reserve "Deliblatska Peščara". *Hotel and Tourism Management*, 7(1), 83-93.
56. Štetić, S. & **Trišić, I.** (2018). The role and importance of ecosystems in creating tourism activities. *Hotel and Tourism Management*, 6(2), 35-46. <https://doi.org/10.5937/menhottur1802043s>

- **Радови објављени у периоду након пријаве дисертације**

Kategorija M21

57. Ristić, V., **Trišić, I.**, Štetić, S., Nechita, F., Candrea, A.N., Mastorović, N. & Tomašević, V. (2024). Importance of forest ecosystem within Important Plant Areas (IPAs) for the development of nature-based tourism – a case of Fruška Gora National Park. *Forests*, 15(7), 1213. <https://doi.org/10.3390/f15071213>

Kategorija M22

58. Ristić, V., **Trišić, I.**, Štetić, S., Maksin, M., Nechita, F., Candrea, A.N., Pavlović, M. & Hertanu, A. (2024). Institutional, ecological, economic and sociocultural sustainability - evidence from Ponjavica Nature Park. *Land*, 13(5), 669. <https://doi.org/10.3390/land13050669>
59. **Trišić, I.**, Štetić, S., Candrea, A.N., Nechita, F., Apetrei, A., Pavlović, M., Stojanović, T., & Perić, M. (2024). The impact of sustainable tourism on the residents and visitors

- satisfaction – a case of Special Nature Reserve "Titelski Breg", Vojvodina. *Sustainability*, 16(7), 2720. <http://dx.doi.org/10.3390/su16072720>
60. **Trišić, I.**, Brđanin, E., Majstorović, N., Candrea, A.N., Štetić, S., Nechita, F. & Premović, J. (2024). Importance of the Ramsar Site Labudovo Okno for sustainable tourism – evidence from Vojvodina Province. *Sustainability*, 16(4), 1470. <https://doi.org/10.3390/su16041470>
61. Stojanović, T., **Trišić, I.**, Brđanin, E., Štetić, S., Nechita F. & Candrea, A.N. (2024). Natural and sociocultural values of a tourism destination in the function of sustainable tourism development - an example of a protected area. *Sustainability*, 16(2), 759. <http://dx.doi.org/10.3390/su16020759>
62. **Trišić, I.**, Privitera, D., Ristić, V., Štetić, S., Stanić Jovanović, S. & Nechita, F. (2023). Measuring residents' and visitors' satisfaction with sustainable tourism - the case of "Rusanda" Nature Park, Vojvodina Province. *Sustainability*, 15(23), 16243. <https://doi.org/10.3390/su152316243>

Категорија M33

63. Štetić, S., & **Trišić, I.** (2024). The importance of multiculturalism for the sustainable development of tourism. *Third International Scientific Conference: „Challenges of Modern Economy and Society through the Prism of Green Economy and Sustainable Development“ – CESGED 2024*, Faculty of Economics and Engineering Management – FIMEK, 433-444, Novi Sad, Serbia. ISBN 978-86-82408-23-9.

Категорија M52

64. **Trišić I.** (2024). Resursna baza kao osnova razvoja održivog turizma Parka prirode „Palić“. *Turističko poslovanje*, 33, 61-70. <https://doi.org/10.5937/turpos0-50279>

5. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

На основу увида у докторску дисертацију под насловом „ПРИМЕНА PoS МОДЕЛА У ИСПИТИВАЊУ ОДРЖИВОГ ТУРИЗМА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА ВОЈВОДИНЕ“ кандидата мр Игора Тришића, Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације подноси следећи закључак и предлог:

Докторска дисертација под наведеним насловом представља оригинално научно дело, урађено у потпуности у складу са важећим стандардима и нормама научно-истраживачког рада. Рад је урађен у складу са темом на коју је Наставно-научно веће Универзитета у Београду – Географског факултета дало сагласност.

Дисертација мр Игора Тришића урађена је на високом научном нивоу уз поштовање свих важећих стандарда научног рада. Кандидат је, употребом различитих и адекватно одабраних методолошких техника, комплексно обрадио проблематику испитивања одрживог туризма заштићених подручја Војводине и његов утицај на локално становништво. Сложен теоријско-методолошки приступ истраживању, успешно коришћење различитих методолошких поступака, као и детаљна и аналитичка обрада обимне архивске грађе, показују да је мр Игор Тришић квалификован за научно-истраживачки рад. Адекватан методолошки приступ који је кандидат прилагодио

циљевима и задацима истраживања у овој дисертацији, омогућио је да се на комплексан и холистички начин сагледа актуелно стање одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима Војводине.

У циљу утврђивања улоге разноврсних елемената и чинилаца одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима Војводине, обављена су истраживања, која су поред традиционално коришћених приступа и техника датој проблематици, обухватила и нове методе коришћене у новијим туризмолошким истраживањима у свету, као што је PoS модел који интегрише еколошке, економске, социо-културне и институционалне димензије одрживости, те утицаје одрживог туризма на задовољство локалног становништва.

У дисертацији су јасно наведене адекватне и научно оправдане мере и активности за побољшање очувања заштићених подручја и одрживог развоја туризма у Војводини и Србији у целини, као битног сегмента укупног развоја ове делатности. Такође су дефинисани могући правци будућег планског развоја одрживог туризма у наведеним заштићеним подручјима, представљени теоријским и практичним моделима који су аналогни предмету проучавања. Основни аспект проучавања јесте туризмолошки, са акцентом на целовитом истраживању хетерогених аспеката одрживог развоја туризма, и у том смислу резултати ових туризмолошких истраживања допунили су и осавременили ранија истраживања у односној проблематици.

Примена хетерогених и адекватно одабраних методолошких поступака омогућила је да се процена утицаја одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима АП Војводине сагледа на савремен и интегралан начин, у односу на ранија истраживања, и креирају конкретне смернице за подизање нивоа задовољства, како туриста тако и локалног становништва поменутих подручја.

Имајући у виду научну заснованост, методолошки приступ, научни и практични значај овог рада, као и компетентност и оспособљеност кандидата да се бави научним радом, Комисија предлаже Наставно-научном већу Универзитета у Београду – Географском факултету да се дисертација под називом „**ПРИМЕНА PoS МОДЕЛА У ИСПИТИВАЊУ ОДРЖИВОГ ТУРИЗМА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА ВОЈВОДИНЕ**“, кандидата мср Игора Тришића, прихвати и упуту на коначно усвајање Већу научних области правно-економских наука Универзитета у Београду.

Београд, 10. март 2025. г.

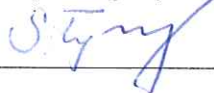
ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Добрица Јовичић, редовни професор
Универзитет у Београду – Географски факултет

др Снежана Ђурђић, редовни професор
Универзитет у Београду – Географски факултет

др Владимир Стојановић, редовни професор
Универзитет у Новом Саду – Природно-математички факултет